

sikkert ikke tjene til Menighedens Opbyggelse, men kun være skikket til at vække Forargelse, om Præsten og hans Medhjælper fra den samme Prædikestol skulde udfægte Lærestridigheder med hinanden“. Jeg kan ikke se dette. Forargelse vil der jo altid komme; vi vide, den skal komme, selv om det hedder: Ve den, fra hvem den kommer.

Vi have, hvad Sjællands Biskop har gjort opmærksom paa for nylig, vænnet os til en saa stram Konfekt som denne, at fra samme Prædikestol, som en anden Præst benyttede, har en Præst erklæret om denne anden, at han gik lige lukt ind i Helvede. Det er forargeligt, det vil jeg indrømme, men jeg kan ikke se, hvorledes vi skulle undgaa det. Jeg kan ikke se, at Uenighed med Hensyn til Lærestridigheder kan virke mere forargeligt, end hvad vi ere vante til i den Henseende. Desuden er det saaledes, at den Kamp, som nu udkæmpes omkring i alle Kristenhedens Lande, udkæmpes herhjemme i Tidsskrifter, i Aviser, fra Talerstole og fra Prædikestole, om det sker fra den ene eller fra den anden, kan jeg ikke se betyder noget, og hvis Uenighed med Hensyn til Læren skal undtages, har denne Bestemmelse ikke nogen Betydning for Tiden, for det er det, Sagen drejer sig om i Øjeblikket og vil dreje sig om for lange Tider. Rigsdagen har i denne Sag imidlertid kun at stille sig afventende og naturligvis modtagende, idet det Liv, som rører sig der, ikke vedkommer os som lovgivende Forsamling. Vi have ikke noget at gøre med Kirkens indre Liv, uden for saa vidt det ogsaa berører det ydre, altsaa berører selve det folkekirkelige Grundlag, idet vi altsaa have Grundlovens § 3 om det evangelisk-lutherske at henholde os til.

Jeg vil, fordi det er saa brændende for Tiden, spørge: Hvad er det evangelisk-lutherske? Her have vi en meget fortræffelig Udtalelse, som jeg vil gøre opmærksom paa, nemlig i det gamle evangelisk-lutherske Bekendelsesskrift, Concordieformelen, som ikke er Bekendelsesskrift for vor Kirke, fordi det var for stramt evangelisk-luthersk. Man ved, at Kong Frederik den Anden, da han fik denne Bog, brændte den, men i Sverige og i tyske Lande gælder den, og der er ikke nogen Tvivl om, at den af alle

anerkendes for at være det strammeste evangelisk-lutherske Udtryk, vi overhovedet have. I Indledningen, i det grundlæggende, staar der om den hellige Skrift, at den er „den eneste Regel og Rettesnor, hvorefter alle Lærdomme og alle Lærere skulle prøves og dømmes, medens Symbolerne“ — og det er dem, det gælder om for Tiden — „baade de oldkirkelige og reformatoriske“ — Luthers lille Katekismus og den augsburgske Trosbekendelse — „kun ere Vidnesbyrd om, hvorledes man til forskellige Tider har opfattet de hellige Skrifter“. Dette stramme lutherske Bekendelsesskrift, der er saa stramt, at vi ikke vilde tage det herhjemme, siger, at disse Symboler ere historiske Udtryk for, hvorledes man til de Tider mente, at de hellige Skrifter skulde forstaaes. Det er rigtigt, saaledes er det, og anderledes kan det heller ikke nogen Sinde blive; derved er der Mulighed for det kristelige Livs Fremgang, og der er samtidig Mulighed for at bestemme, hvorledes den evangelisk-lutherske Strøm er. Naar vi kunne være i Overensstemmelse med Concordieformelen, behøve vi ikke at ængstes for at være udenfor den Ramme, som Grundloven giver, nemlig den folkekirkelige Ramme.

Saa kunde man sige: Hvorledes skal saa det evangelisk-lutherske forstaaes i dets Forhold til den hellige Skrift som „Regel og Rettesnor“, som der siges? Det har Luther selv givet en Forklaring af — og en bedre kan ikke ønskes i den evangelisk-lutherske Kirke —, nemlig denne, at Skrifterne i Bibelen skulle bedømmes, som han siger, efter „Christum treiben“, d. v. s., om de drive paa Kristus eller ikke. Naar vi tage det saaledes, have vi Mulighed for baade at fastholde det evangelisk-lutherske Grundlag og for ikke at udelukke hele det kraftige Liv, som nu rører sig ude over Verden, og som vor Folkekirke ikke kan være foruden, hvis den overhovedet skal leve. Men med Hensyn til dette Spørgsmaal vil det ikke som i 1832 være Stiftsprovster og Biskopper, som have det afgørende Ord, men det maa være Menigheden selv, som maa have Øjet aabent for og Forstaaelse af, hvad det centrale er, og derfor glæder jeg mig over, at den højtærede Kultusminister i Lovforslaget